

Prioriteiten

n.a.v. Haggai 1:4, 'Is het voor u wel de tijd om in uw fraai overdekte huizen te wonen, terwijl dit huis verwoest ligt?'

De classis Alblasserdam heeft op donderdag 19 april voor het laatst vergaderd. Want onze classis gaat op in een nieuwe, grotere classis: Zuid-Holland-Zuid. De vergadering werd besloten met een korte viering. Ds. Van Lingen sprak een heel waardevolle meditatie uit, waarin hij terugblikte op wat het werk van de classis heeft gebracht, en vooruitblikte op wat wij mogen verwachten in de nieuwe regionale structuur van onze kerk.

Zijn meditatie werd voorafgegaan door lezingen uit het Oude Testament, waaronder een lezing uit Haggai 1. Haggai is een profeet die zijn volk doordringend laat nadenken over hun prioriteiten. Ik werd geraakt door deze lezing, en in het bijzonder door vers 4. Haggai vraagt: is het voor u wel de tijd om in uw fraai overdekte huizen te wonen, terwijl dit huis (de tempel) verwoest ligt?

Het antwoord op deze retorische vraag laat zich raden: dit is niet juist. Als de mensen hun huizen tiptop in orde hebben, dan moet er toch zeker plaats zijn voor God, en de ontmoeting met Hem. Maar de mensen zeggen: nu is niet de tijd om te bouwen. Waarom precies, dat staat er niet bij. Maar ze hebben hun eigen prioriteiten. Haggai zegt: kom tot bezinning. Als je wel bouwt aan je leven, maar niet aan het hart van alles, dan gaapt er een grote leegte in jullie leven, in de gemeenschap. Dat moet anders.

Deze profetie geeft te denken in de tijd waarin de Protestantse Kerk nadrukkelijk bezig is om 'het huis te verbouwen'. Dat wil zeggen: er is de afgelopen tijd uitvoerig gesproken, vergaderd en besloten over een nieuwe structuur van de kerk. De vraag is of de structuuraanpassingen van de kerk, op weg naar 2025, ten goede zullen komen aan het gebinte van de kerk. Zijn het werkelijk besluiten die bijdragen aan een stevig bouwwerk voor de kerk?

We moeten eerlijk zijn en bekennen dat veel maatregelen bedoeld zijn als antwoord op de leegloop van de kerk. Niet langer kan de Protestantse Kerk overal present zijn. Er zijn witte vlekken aan het ontstaan op de kaart. In sommige gebieden, dorpen of stadsdelen is de Protestantse Kerk niet langer aanwezig. Heel veel gemeenten werken samen of zijn gefuseerd. Of bestaan niet meer. In het verlengde daarvan wordt de classis groter. Nu classis Alblasserdam, straks classis Zuid-Holland-Zuid. Straks vergaderen ambtsdragers uit onze regio met ambtsdragers uit Delft en Rotterdam. Dat is schaalvergroting die wijst op secularisatie.

Nu zegt u misschien, ja, maar bij ons is het anders. Hier in de Alblasserwaard gaat het er anders aan toe. Wij hoeven nog geen kerkgebouwen te sluiten of verkopen. Overal is de kerk te vinden, en de kerken zijn niet leeg. Hoezeer deze regio ook is gezegend met veel betrokken gelovigen, wij steken onze kop toch in het zand als we denken dat er uit onze gemeenten geen levende stenen wegvallen. Ze zijn er genoeg, mensen die langzaam maar zeker vertrekken. Geruisloos soms.

Er zijn al veel pogingen gedaan om het proces van secularisatie te verklaren of beschrijven. Dr. A.E. Loen vat het voor mij goed samen wanneer hij zegt dat secularisatie alles te maken heeft met een verschuiving van prioriteiten. Seculier zijn wil zeggen: mijn aandacht gaat uit naar het hier en nu, naar deze tijd, deze eeuw.

De vragen van Haggai zijn actueel. Hij vraagt: waar liggen je prioriteiten? Waar gaat je aandacht en energie en geld naar uit? Is het juist dat wij zelf een veilige plek van leven en elkaar ontmoeten hebben, terwijl ontmoetingsplaatsen met God verdwijnen?

Wij weten het antwoord. En daarom hoop ik dat u het proces van secularisatie niet beschouwt als iets onontkoombars, maar het resultaat van keuzes en prioriteiten. Seculier zijn is geen noodlot, maar een keuze. Kerken lopen niet vanzelf leeg, als het water uit een badkuip zonder stop.

Seculier zijn is het resultaat van consistent kiezen voor deze tijd, in plaats van voor God. Zulke keuzes worden meestal gaandeweg zichtbaar. Laten we niet pas tot bezinning komen als wij vernemen dat een geliefd kerkgebouw toch helaas moet worden verkocht, of herbestemd.

Goudriaan, ds. A.F. de Fijter